2026/2066

17.9.2026 г.

Споразумение между Европейския съюз, от една страна, и правителството на Япония, от друга страна, относно участието на правителството на Япония в програми на Съюза

ЕВРОПЕЙСКИЯТ СЪЮЗ (наричан по-нататък „Съюзът“),

от една страна, и

ПРАВИТЕЛСТВОТО НА ЯПОНИЯ,

от друга страна,

наричани по-долу поотделно „страната“ или заедно „страните“,

КАТО ЖЕЛАЯТ да създадат трайна рамка за сътрудничество между страните с ясни условия за участието на правителството на Япония в програми и дейности на Съюза, както и механизъм, улесняващ установяването на такова участие в отделни програми или дейности на Съюза;

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД общите цели, ценности и силни връзки на страните, установени наред с другото чрез Споразумението между Европейската общност [1] и правителството на Япония за сътрудничество в областта на науката и технологиите, подписано в Брюксел на 30 ноември 2009 г., и Споразумението за стратегическо партньорство между Европейския съюз и неговите държави членки, от една страна, и Япония, от друга страна, подписано в Токио на 17 юли 2018 г., и като признават общото желание на страните да продължат да развиват, укрепват, стимулират и разширяват своите отношения и сътрудничество;

КАТО ОТЧИТАТ ключовото значение на общите основни ценности и принципи, върху които се гради международното сътрудничество между страните в областта на научните изследвания и иновациите, като етиката и почтеността в областта на научните изследвания, равенството между половете и равните възможности, както и общата цел на страните за насърчаване и улесняване на сътрудничеството между организациите в областта на научните изследвания и иновациите, включително университетите, и обмена на най-добри практики и информация за привлекателни научноизследователски кариери с оглед улесняване на презграничната и междусекторната мобилност на изследователите, за насърчаване на свободното движение на научни знания и иновации и зачитането на академичната свобода и свободата на научните изследвания и за подпомагане на образователните и комуникационните дейности в областта на науката;

КАТО ПРИЗНАВАТ намерението на страните взаимно да си сътрудничат и да допринасят за научноизследователски и иновационни дейности и за мисиите на Съюза, насочени към подпомагане и укрепване на научноизследователския капацитет, в търсене на отговор на глобалните предизвикателства, както и да подобрят съответната си промишлена конкурентоспособност, а оттам — и да постигнат преобразуващо и системно въздействие за своите общества в подкрепа на целите на Организацията на обединените нации за устойчиво развитие;

КАТО ВЗЕМАТ ПРЕДВИД усилията на страните да упражняват водеща роля сред международната общност, като обединят усилията си с тези на своите международни партньори, в търсене на отговор на глобалните предизвикателства в съответствие с плана за действие в полза на хората, планетата и благоденствието в Програмата на ООН „Да преобразим света: програма до 2030 г. за устойчиво развитие“, и като отчитат факта, че научните изследвания и иновациите са ключови фактори и основни инструменти за основан на иновации устойчив растеж, за икономическа конкурентоспособност и привлекателност;

[1] С размяна на вербални ноти от 29 март 2011 г., позоваващи се на вербалната нота от 30 ноември 2009 г., Съюзът и правителството на Япония заедно признаха, че позоваванията на „Европейската общност“ в Споразумението между Европейската общност и правителството на Япония за сътрудничество в областта на науката и технологиите, подписано в Брюксел на 30 ноември 2009 г., ще се четат като позовавания на „Европейския съюз“.

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“ на Европейския съюз (наричана по-долу „Програмата „Хоризонт Европа“), беше създадена с Регламент (ЕС) 2021/695 на Европейския парламент и на Съвета ([2]);

КАТО ПРИЗНАВАТ общите принципи, закрепени в Регламент (ЕС) 2021/695;

КАТО ПОДЧЕРТАВАТ ролята на европейските партньорства за справяне с някои от най-спешните предизвикателства, пред които е изправена Европа, чрез съгласувани инициативи за научни изследвания и иновации, която роля допринася значително за изпълнението на приоритетите на Съюза в областта на научните изследвания и иновациите, които изискват критична маса и дългосрочна визия, както и значението на участието на асоциираните държави в тези партньорства;

КАТО ПРИЗНАВАТ, че реципрочното участие в програмите за научни изследвания и иновации следва да осигури взаимни ползи и същевременно отчитат, че страните си запазват правото да ограничават или поставят условия за участие в своите програми за научни изследвания и иновации, в това число по-специално във връзка с действия, които са свързани с техни стратегически активи или интереси, както и с тяхната независимост или сигурност;

КАТО ДЕКЛАРИРАТ, че настоящото споразумение трябва да се разглежда като необичайно, тъй като предвид по-специално някои специфични ограничения на японската правна система и в частност бюджетните ограничения на правителството на Япония, бяха необходими известни адаптации на образеца на споразумение на Съюза за участието на трети държави в програми на Съюза, включително по отношение на запазването на принципа на добро финансово управление, и че въпросните адаптации не представляват прецеденти за бъдещи споразумения с правителството на Япония или с друга трета държава за участие в програми на Съюза,

СЕ СПОРАЗУМЯХА ЗА СЛЕДНОТО:

Член 1

Предмет

С настоящото споразумение се определят редът и условията, приложими за участието на правителството на Япония в програмите или дейностите на Съюза.

Член 2

Определения

За целите на настоящото споразумение се прилагат следните определения:

а) „основен акт“ означава:

i) правен акт на една или повече институции на Съюза, различен от препоръка или становище, с който се създава програма и който предоставя правно основание за дадено действие и за изпълнението на съответния разход, записан в общия бюджет на Съюза (наричан по-нататък „бюджет на Съюза“), или на бюджетната гаранция или финансовата помощ, подкрепена от бюджета на Съюза, включително всички изменения на законодателни актове и всички съответни законодателни актове на институция на Съюза, с които се допълва или се изпълнява подобен правен акт, с изключение на актовете за приемане на работни програми; или

ii) правен акт на една или повече институции на Съюза, различен от препоръка или становище, с който се създава дейност, финансирана от бюджета на Съюза, различна от програма, включително всички изменения на правни актове и всички съответни правни актове на институция на Съюза, с които се допълва или се прилага подобен правен акт, с изключение на актовете за приемане на работни програми;

([2]) Регламент (ЕС) 2021/695 на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 г. за създаване на Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“, за определяне на нейните правила за участие и разпространение на резултатите и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1290/2013 и (ЕС) № 1291/2013 (ОВ ЕС L 170, 12.5.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj).

б) „споразумение за финансиране“ означава споразумение, свързано с програми и дейности на Съюза съгласно протоколите към настоящото споразумение, в което участва правителството на Япония и с което се усвояват средства на Съюза, като например споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, споразумение за финансов принос, споразумение за финансово рамково партньорство, споразумение за финансиране и гаранционно споразумение;

в) „други правила, отнасящи се до изпълнението на програми и дейности на Съюза“ означава правилата, предвидени в Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета ([3]) (наричан по-нататък „Финансовият регламент“), приложими за бюджета на Съюза, както и правилата в работната програма, в поканите за представяне на предложения или други процедури за предоставяне на средства от Съюза;

г) „процедура за предоставяне на средства от Съюза“ означава процедура за предоставяне на финансиране от Съюза, предприета от Съюза или от лица или субекти, на които е възложено усвояването на средства на Съюза;

д) „субект от Япония“ означава всяко физическо или юридическо лице, което пребивава или е установено в Япония и което участва в действия по програма или дейност на Съюза в съответствие с основните актове; и

е) „финансова година“ означава периодът 1 януари—31 декември.

Член 3

Осъществяване на участието

1. На правителството на Япония се разрешава да участва и да допринася за програми и дейности на Съюза, или — в изключителни случаи — за части от тях, които са отворени за участие на правителството на Япония в съответствие с основните актове и които са обхванати от протоколите към настоящото споразумение.

2. Конкретните ред и условия за участието на правителството на Япония в Програмата „Хоризонт Европа“ са определени в Протокола за асоциирането на правителството на Япония към Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“ (2021—2027 г.) към настоящото споразумение.

Чрез дерогация от член 17, параграф 8 от настоящото споразумение, посоченият протокол може да бъде изменян от Съвместния комитет, създаден съгласно член 14 от настоящото споразумение (наричан по-нататък „Съвместният комитет“).

3. Чрез дерогация от член 17, параграф 8 от настоящото споразумение, специфичните ред и условия за участието на правителството на Япония във всяка друга конкретна програма или дейност на Съюза се определят в протоколите към настоящото споразумение, които се приемат и изменят от Съвместния комитет.

4. В протоколите към настоящото споразумение се определят:

а) програмите или дейностите на Съюза, или в изключителни случаи — частите от тях, в които участва правителството на Япония;

б) продължителността на участието, която се отнася до периода, през който правителството на Япония и японските субекти може да кандидатстват за финансиране от Съюза или да им бъде възложено усвояването на средства на Съюза;

([3]) Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2024 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза (ОВ ЕС L 239, 26.9.2024 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

в) специалният ред и условия за участието на правителството на Япония и субектите от Япония, включително специалните условия за изпълнението на финансовите условия, определени в членове 6 и 7 от настоящото споразумение, специалните условия на механизма за корекция, определен в член 8 от настоящото споразумение, както и условията за участие в структури, създадени за целите на изпълнението на тези програми или дейности на Съюза. Посочените специални ред и условия трябва да бъдат в съответствие с настоящото споразумение, с основните актове и с актовете на една или повече институции на Съюза, с които се създават такива структури; и

г) когато е приложимо — размерът на финансовия принос на правителството на Япония за дадена програма на Съюза, изпълнявана чрез финансов инструмент или бюджетна гаранция.

Член 4

Спазване на правилата, отнасящи се за програмите или дейностите на Съюза

1. Правителството на Япония участва в програмите и дейностите на Съюза или — по изключение — в части от тях, обхванати от протоколите към настоящото споразумение, при реда и условията, предвидени в настоящото споразумение, протоколите към него, основните актове и други правила, отнасящи се за изпълнението на програми и дейности на Съюза, които са приложими за такива програми и дейности на Съюза или — по изключение — за части от тях.

2. Редът и условията, посочени в параграф 1, включват:

а) условията, на които трябва да отговарят субектите от Япония, и всякакви други условия за допустимост, отнасящи се за правителството на Япония, по-специално по отношение на произхода, мястото на дейност или гражданството; и

б) реда и условията, приложими за подаването, оценката и подбора на заявления и за изпълнението на действията от отговарящите на условията японски субекти.

3. Редът и условията, посочени в параграф 2, буква б), трябва да са равностойни на тези, които са приложими за отговарящите на условията субекти от държавите — членки на Съюза (наричани по-нататък „държавите членки“), включително по отношение на спазването на ограничителните мерки на Съюза ([4]), освен ако в реда и условията, посочени в параграф 1, не е предвидено друго.

Член 5

Участие на правителството на Япония в управлението на програми или дейности на Съюза

1. Освен в случаите, когато определени точки са запазени само за държавите членки или са свързани с програма или дейност на Съюза или — по изключение — с части от такава програма или дейност, в които правителството на Япония не участва, представители или експерти на правителството на Япония или експерти, определени от правителството на Япония, имат право да участват като наблюдатели в заседанията на комитетите, експертните групи или други подобни заседания, в които участват представители или експерти на държавите членки или експерти, определени от държавите членки, и които подпомагат Европейската комисия при изпълнението и управлението на програмите или дейностите на Съюза или — по изключение — на части от тях, или които са създадени от Европейската комисия за прилагането на правото на Съюза във връзка с тези програми и дейности на Съюза или — по изключение — на части от тях, в които правителството на Япония участва в съответствие с член 3 от настоящото споразумение. Представителите или експертите на правителството на Япония или експертите, определени от правителството на Япония, не могат да присъстват по време на гласуването. Резултатът от гласуването се съобщава на правителството на Япония.

2. Когато експертите или оценителите не се назначават въз основа на гражданство, гражданството не може да бъде основание за изключване на граждани на Япония.

([4]) Ограничителните мерки на Съюза представляват ограничителни мерки, приети на основание Договора за Европейския съюз или Договора за функционирането на Европейския съюз.

3. При спазване на реда и условията, предвидени в параграф 1, участието на представителите или експертите на Япония в заседанията, посочени в същия параграф, или в други заседания, свързани с изпълнението на програми или дейности на Съюза, се урежда от същите правила и процедури като тези, които се прилагат за представителите на държавите членки, особено по отношение на правото на изказване и получаването на информация и документация, освен в случаите, когато тези заседания се отнасят за въпроси, запазени само за държавите членки, или за програма или дейност на Съюза или — по изключение — за части от програма или дейност на Съюза, в които правителството на Япония не участва. В протоколите към настоящото споразумение може да бъдат определени допълнителни условия за възстановяването на пътни и дневни разноски.

4. В протоколите към настоящото споразумение може да бъдат определени допълнителни ред и условия за участието на експерти във всяка програма на Съюза, както и за участието на правителството на Япония в управителните органи и структурите, създадени за целите на изпълнението на програмите или дейностите на Съюза, определени в съответния протокол.

Член 6

Финансови условия

1. Участието на правителството на Япония или на субекти от Япония в програми или дейности на Съюза или — по изключение — в части от тях, е обвързано с финансов принос на правителството на Япония към съответното финансиране от бюджета на Съюза.

2. Без да се засяга член 17, параграф 4, правителството на Япония плаща своя финансов принос в съответствие със законовите и подзаконовите разпоредби на Япония и в рамките на годишните си бюджетни кредити.

3. За всяка програма или дейност на Съюза или — по изключение — за части от тях, финансовият принос е под формата на сума, състояща се от:

а) оперативен принос, който включва резерва за непредвидени разходи, посочен в параграф 6; и

б) такса за участие.

4. Финансовата вноска е под формата на годишно плащане, извършвано на един или повече траншове.

5. Без да се засяга прилагането на параграф 10 от настоящия член и член 7, таксата за участие е 4 % от годишния оперативен принос и не подлежи на корекции със задна дата. Считано от 2028 г., размерът на таксата за участие може да се коригира от Съвместния комитет.

6. Оперативният принос покрива оперативните разходи и разходите за подкрепа и допълва, както по отношение на бюджетните кредити за поети задължения, така и на бюджетните кредити за плащания, сумите, записани в окончателно приетия бюджет на Съюза за програмите или дейностите на Съюза, или — в изключителни случаи — за части от тях, увеличени, когато е уместно, с външните целеви приходи, които не произтичат от финансови приноси по програми или дейности на Съюза от други донори, обхванати от всеки съответен протокол към настоящото споразумение. Европейската комисия запазва процент от оперативния принос за непредвидени разходи (наричан по-нататък „резерв за непредвидени разходи“) за покриване на сумите по паричните задължения, посочени в член 12, които не са могли да бъдат възстановени от японския субект. По отношение на този резерв за непредвидени разходи не се прилага механизмът за корекции със задна дата, посочен в член 7, нито механизмът за корекции, посочен в член 8. Приложимият процент от оперативния принос, който се запазва за тази цел, се определя в съответните протоколи към настоящото споразумение.

7. Оперативният принос, с изключение на резерва за непредвидени разходи, се основава на алгоритъм за приноса, определен като съотношението на брутния вътрешен продукт (БВП) на Япония по пазарни цени към БВП на Съюза по пазарни цени. БВП по пазарни цени, който да бъде приложен, се определя от специализираните служби на Европейската комисия въз основа на най-актуалните налични статистически данни за изчисления на бюджета през годината, предхождаща годината, в която се дължи годишното плащане. Корекциите на този алгоритъм за приносите може да бъдат уредени в съответни протоколи към настоящото споразумение.

8. Оперативният принос, с изключение на резерва за непредвидени разходи, се основава на прилагането на алгоритъма за приноса към първоначалните бюджетни кредити за поети задължения, увеличени съгласно параграф 6 и записани в бюджета на Съюза, който е окончателно приет за приложимата година за финансиране на програми или дейности на Съюза, или — в изключителни случаи — на части от тях, в които участва правителството на Япония.

9. Чрез дерогация от параграфи 7 и 8, годишният оперативен принос на правителството на Япония за Програма „Хоризонт Европа“ за 2026 и 2027 г. се определя като фиксирана сума съгласно предвиденото в приложение I към Протокола за асоциирането на правителството на Япония към Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“ (2021—2027 г.) към настоящото споразумение.

10. Размерът на таксата за участие, посочена в параграф 3, буква б), за 2026 и 2027 г. е следният:

— за 2026 г.: 3 %;

— за 2027 г.: 4 %.

11. При поискване Съюзът предоставя на правителството на Япония информацията във връзка с нейния финансов принос, която е включена в информацията за бюджета, счетоводството, изпълнението и оценката, предоставена на органите на Съюза по бюджета и по освобождаването от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета по отношение на програмите или дейностите на Съюза, или — в изключителни случаи — на части от тях, в които участва правителството на Япония. Тази информация се предоставя при надлежно спазване на правилата на Съюза и на Япония за поверителност и защита на данните и не засяга информацията, която правителството на Япония има право да получи съгласно настоящото споразумение.

12. Всички финансови приноси на правителството на Япония или плащания от Съюза, както и изчисляването на дължимите или подлежащите на получаване суми, се извършват в евро.

13. Подробни разпоредби за прилагането на настоящия член се съдържат в съответните протоколи към настоящото споразумение.

Член 7

Програми и дейности на Съюза, за които се прилага механизъм за адаптация на оперативния принос

1. Ако това е предвидено в конкретен протокол, оперативният принос по дадена програма или дейност на Съюза, или в изключителни случаи — части от тях, за година N може да бъде адаптиран със задна дата през една или повече последователни години въз основа на бюджетните задължения по бюджетните кредити за поети задължения за съответната година, тяхното изпълнение чрез правни задължения и тяхната отмяна.

2. Първата адаптация се извършва през година N+1, когато оперативният принос се адаптира с разликата между приноса и адаптиран принос, изчислен чрез прилагане на алгоритъма за приносите за година N, адаптиран чрез прилагането на коефициент, ако това е предвидено в конкретен протокол, спрямо сумата от:

а) размера на поетите бюджетни задължения въз основа на бюджетни кредити за поети задължения, разрешени за година N в рамките на гласувания бюджет на Съюза, и на предоставени отново бюджетни кредити за поети задължения, съответстващи на отменени бюджетни задължения; и

б) всички бюджетни кредити за външни целеви приходи, които не произтичат от финансови приноси по програми и дейности на Съюза от други донори, обхванати от всеки съответен протокол към настоящото споразумение, и които са били налични в края на година N.

3. През всяка следваща година, докато всички бюджетни задължения, финансирани с бюджетни кредити за поети задължения от година N, бъдат платени или отменени, и най-късно три години след края на програмата или след края на многогодишната финансова рамка, съответстваща на година N, в зависимост от това коя от двете дати настъпи по-рано, Съюзът изчислява адаптация на приноса за година N, като намалява приноса на правителството на Япония със сумата, получена чрез прилагане на алгоритъма за приносите за година N, както е адаптиран, ако в съответния протокол към настоящото споразумение се предвижда такава адаптация, към отменените през всяка година бюджетни задължения по поети задължения от година N, финансирани от бюджета на Съюза или от предоставени отново бюджетни кредити за отменени бюджетни задължения.

4. Ако бъдат отменени бюджетни кредити за външни целеви приходи, които не произтичат от финансови приноси по програми и дейности на Съюза от други донори, обхванати от всеки съответен протокол към настоящото споразумение, приносът на правителството на Япония за съответната програма или дейност на Съюза, или — по изключение — за част от нея, се намалява със сумата, получена чрез прилагане към отменената сума на алгоритъма за приносите за година N, както е адаптиран, ако в съответния протокол се предвижда такава адаптация.

Член 8

Програми и дейности на Съюза, за които се прилага механизъм за автоматична корекция

1. Механизъм за автоматична корекция се прилага за онези програми и дейности на Съюза или — по изключение — за онези части от тях, за които в съответния протокол към настоящото споразумение е предвидено прилагането на механизъм за автоматична корекция. Прилагането на този механизъм за автоматична корекция може да бъде ограничено до части от програмата или дейността на Съюза, посочени в съответния протокол към настоящото споразумение, които се изпълняват чрез безвъзмездни средства, отпуснати по състезателна процедура. В съответния протокол към настоящото споразумение може да бъдат предвидени подробни правила за определяне на частите от програмата или дейността на Съюза, за които се прилага или не се прилага механизмът за автоматична корекция.

2. Размерът на автоматичната корекция за програма или дейност на Съюза, или в изключителни случаи — за части от тях, е разликата между първоначалните суми на правните задължения, действително поети по отношение на правителството на Япония или японски субекти и финансирани от бюджетни кредити за поети задължения за въпросната година, и съответния оперативен принос, платен от правителството на Япония и адаптиран съгласно член 7, ако в съответния протокол се предвижда такава адаптация, с изключение на разходите за подкрепа, за същия период.

3. В съответния протокол към настоящото споразумение може да бъдат предвидени подробни правила за определянето на съответния размер на правните задължения, посочени в параграф 2, включително при консорциуми, и за изчисляването на автоматичната корекция.

Член 9

Прегледи и одити

1. В съответствие с приложимите актове на една или повече институции или органи на Съюза и както е предвидено в съответните споразумения и/или договори, както и със съгласието на бенефициера, изразено чрез подписването на споразумение за финансиране, Съюзът има право да извършва технически, научни, финансови или други видове прегледи и одити в помещенията на всеки японски субект, който е страна по съответното споразумение за финансиране, както и в помещенията на всяка трета страна, действаща от името на такъв японски субект, която изпълнява споразумението за финансиране съгласно съответните договори. Правилата на Съюза, отнасящи се до такива прегледи и одити, са определени в споразуменията за финансиране или в други относими договори. Такива прегледи и одити може да се извършват от представители на институциите и органите на Съюза, по-специално на Европейската комисия и Европейската сметна палата, или от други лица, упълномощени от Европейската комисия в съответствие с правото на Съюза. Когато изпълняват своите задължения на територията на Япония, както е предвидено в споразуменията за финансиране или други съответни договори, представителите на институциите и органите на Съюза и другите лица, упълномощени от Европейската комисия, са длъжни да действат по начин, който е съобразен със законовите и подзаконовите актове на Япония.

2. Без да се засягат разпоредбите по параграф 1, звеното за контакт, посочено от правителството на Япония, се уведомява предварително и в разумен срок за предмета, целта и правното основание на прегледа или одита.

3. Когато извършват прегледа или одита, посочен в параграф 1, представителите на институциите и органите на Съюза, по-специално на Европейската комисия и Европейската сметна палата, и другите лица, упълномощени от Европейската комисия, трябва да имат подходящ достъп до обектите, дейностите и документите, на електронен и на хартиен носител, и до цялата информация, необходима за извършването на такива прегледи и одити, както е предвидено в споразуменията за финансиране или в други съответни договори, включително правото да получат хартиено или електронно копие и извлечения от всеки документ или съдържанието на всеки носител на данни, притежавани от всеки японски субект, който е страна по споразумение за финансиране, както и от всяка трета страна, действаща от името на такъв японски субект, която изпълнява споразумението за финансиране съгласно съответните договори.

4. Правителството на Япония не приема, нито налага мерки по отношение на влизането в Япония или достъпа до помещенията на японски субект, който е страна по споразумение за финансиране, и на трета страна, действаща от името на такъв японски субект, която изпълнява споразумението за финансиране съгласно друг относим договор, с цел предотвратяване или възпрепятстване на прегледите и одитите, посочени в параграф 1. Настоящият параграф не може да се тълкува като възпрепятстващ правителството на Япония да предприема или запазва мерки с общо приложение, включително общи визови изисквания. Посочените мерки с общо приложение не се смятат за обезсилване или засягане на прилагането на прегледите или одитите, посочени в параграф 1.

5. Прегледите и одитите, посочени в параграф 1 от настоящия член, може да се извършват и след спиране на прилагането на даден протокол към настоящото споразумение съгласно член 17, параграф 4 от настоящото споразумение, както и след преустановяване на временното прилагане от настоящото споразумение или след прекратяването на настоящото споразумение, при условията, предвидени в приложимите актове на една или повече институции или органи на Съюза, и както е предвидено в съответните споразумения и/или договори във връзка с всяко правно задължение за изпълнение на бюджета на Съюза, поето от Съюза преди датата, на която поражда действие спирането на прилагането на съответния протокол, преустановяването на временното прилагане от настоящото споразумение или прекратяването на настоящото споразумение.

Член 10

Защита на финансовите интереси на Съюза срещу нередности

1. Европейската комисия и Европейската служба за борба с измамите (наричана по-нататък „OLAF“) имат право да упражняват съответните си правомощия, свързани със защитата на финансовите интереси на Съюза срещу нередности на територията на Япония, включително в помещенията на японски субект, който е страна по споразумение за финансиране, или на всяка трета страна, действаща от името на такъв японски субект, която изпълнява споразумението за финансиране съгласно друг съответен договор, в съответствие със съответното споразумение за финансиране и други приложими договори и в степента, предвидена в тях. Европейската комисия и OLAF извършват своите дейности в съответствие с реда и условията, предвидени в приложимите актове на една или повече институции на Съюза. Техните действия са също така съобразени със законовите и подзаконовите разпоредби на Япония.

2. Определеното звено за контакт на Япония информира Европейската комисия или OLAF в разумен срок за всеки станал му известен факт или подозрение във връзка с нередност, измама или друга незаконна дейност, свързана със споразумение за финансиране или съответен договор, посочени в параграф 1, и засягаща финансовите интереси на Съюза.

3. В рамките на своите дейности, посочени в параграф 1, служителите на Европейската комисия или на OLAF имат право на достъп до помещенията на японския субект и до помещенията на третата страна, действаща от името на такъв японски субект, посочени в параграф 1.

4. Дейностите, които трябва да бъдат извършени в помещенията на японския субект и на третата страна, действаща от името на такъв японски субект, посочени в параграф 1, се подготвят и провеждат от Европейската комисия или OLAF в тясно сътрудничество с определеното японско звено за контакт. Длъжностните лица, определени от определеното японско звено за контакт, могат да участват в дейностите. Определеното японско звено за контакт се уведомява предварително в разумен срок за предмета, целта и правното основание на дейностите, така че да може да осигури участието на японски длъжностни лица в дейностите, и по-специално да инициира, когато е приложимо, вътрешните процедури, които са необходими за такова участие съгласно законовите и подзаконовите разпоредби на Япония, и при необходимост да осигури съдействие по искане на Европейската комисия или OLAF.

5. По искане на определеното японско звено за контакт дейностите, посочени в параграф 1, могат да бъдат извършвани съвместно с Европейската комисия или OLAF.

6. Служителите на Европейската комисия и на OLAF имат право на достъп до цялата информация и документация, включително до компютърните данни, относно съответните операции, които са необходими за правилното провеждане на дейностите, посочени в параграф 1. Те могат по-специално да правят копия на съответните документи в съответствие със споразумението за финансиране и договора и в степента, предвидена в тях.

7. Когато японският субект или третата страна, действаща от името на такъв японски субект се противопоставя на предоставянето на достъп на Европейската комисия или OLAF, определеното японско звено за контакт, като действа в съответствие със законовите и подзаконовите разпоредби на Япония, подпомага Европейската комисия или OLAF, за да им осигури възможност да изпълнят задълженията си за извършване на дейностите. В тази връзка определеното японско звено за контакт може също така да улеснява уведомяването на компетентните правоприлагащи органи на Япония относно факт или подозрение, които по време на провеждането на дейностите са станали известни на Европейската комисия или OLAF във връзка с престъпление в Япония, за целите на запазване на доказателства за разследване на такова престъпление.

8. Европейската комисия или OLAF информират определеното японско звено за контакт за резултатите от своите дейности, посочени в параграф 1. По-специално, Европейската комисия или OLAF докладват във възможно най-кратък срок на определеното японско звено за контакт всеки установен от тях в хода на дейностите факт или подозрение във връзка с нередност.

9. Без да се засяга прилагането на наказателното право на Япония, Европейската комисия може да налага административни мерки и санкции на субектите от Япония, посочени в параграф 1, в съответствие с правото на Съюза.

10. За целите на правилното прилагане на настоящия член Европейската комисия или OLAF и определеното японско звено за контакт редовно обменят информация и — по искане на някоя от страните — провеждат консултации помежду си.

11. За да се улеснят ефективното сътрудничество и обменът на информация с OLAF, правителството на Япония определя звено за контакт.

12. Обменът на информация между Европейската комисия или OLAF и определеното японско звено за контакт се извършва при надлежно спазване на изискванията за поверителност. Всички лични данни, включени в обмена на информация, са защитени в съответствие с приложимите законови и подзаконови разпоредби на Съюза и Япония.

Член 11

Сътрудничество по отношение на престъпления, засягащи финансовите интереси на Съюза

Правителството на Япония си сътрудничи, в съответствие с приложимите международни и двустранни споразумения и законовите и подзаконовите разпоредби на Япония, с компетентните органи на държавите членки или с Европейската прокуратура при разследването и наказателното преследване на извършителите на престъпления и съучастниците в престъпления, засягащи финансовите интереси на Съюза.

Член 12

Възстановяване на средства и изпълнение

1. Европейската комисия може да приеме решение за налагане на парично задължение на субект от Япония, различен от държавата, който е страна по съответно споразумение за финансиране, във връзка с вземания, произтичащи от споразумението за финансиране. Ако след като бъде уведомен за това решение в съответствие с член 13, субектът от Япония не плати в предвидения срок, Европейската комисия уведомява за решението определеното японско звено за контакт. След като бъде уведомено, правителството на Япония предприема всички подходящи мерки по отношение на японския субект, така че размерът на паричното задължение да бъде изплатен на Европейската комисия от японския субект. Ако в срок от три месеца от датата, на която Европейската комисия е уведомила определеното японско звено за контакт, размерът на паричното задължение не бъде изплатен от японския субект, Европейската комисия покрива размера на неплатеното парично задължение от резерва за непредвидени разходи.

2. Правителството на Япония можеда поиска възстановяване на сумата от субекта от Япония, на който е наложено паричното задължение, като при поискване от правителството на Япония Европейската комисия предоставя съответната документация за тази цел.

3. Правителството на Япония уведомява Европейската комисия за определеното японско звено за контакт.

4. Съдът на Европейския съюз е компетентен да се произнася по законосъобразността на решенията на Европейската комисия, посочени в параграф 1, и да спира тяхното принудително изпълнение.

Член 13

Комуникация и обмен на информация

За целите на прилагането на настоящото споразумение институциите и органите на Съюза, участващи в изпълнението или контрола на програмите или дейностите на Съюза, могат да комуникират пряко, включително чрез системи за електронен обмен, с японски субект, който е страна по съответно споразумение за финансиране, или с трета страна, действаща от името на такъв японски субект, която изпълнява такова споразумение за финансиране по силата на договор. Подобни японски субекти и трети страни могат да представят пряко на институциите и органите на Съюза съответната информация и документация, която се изисква да представят въз основа на съответните споразумения за финансиране и други приложими договори, както и на законодателството на Съюза, приложимо към съответната програма или дейност на Съюза.

Член 14

Съвместен комитет

1. Създава се Съвместен комитет. Съвместният комитет се състои от представители на Съюза и на правителството на Япония.

2. Съвместният комитет приема свой процедурен правилник.

3. Задачите на Съвместния комитет включват:

а) оценка, анализ и преглед на прилагането на настоящото споразумение и протоколите към него, и по-специално:

i) участието и резултатите от дейността на японските субекти в програми или дейности на Съюза;

ii) когато е приложимо, нивото на взаимна отвореност към правните субекти, установени в Съюза или в Япония, за участие в програми, дейности, действия и проекти, или — по изключение — в части от тях, на другата страна;

iii) прилагането на механизма за финансовия принос и, когато е уместно, на механизма за автоматична корекция, приложим за програмите или дейностите на Съюза, обхванати от протоколи към настоящото споразумение; и

iv) обмена на информация и, когато е относимо, разглеждане на всички въпроси във връзка с използването на резултатите, включително правата върху интелектуалната собственост;

б) обсъждане, по искане на някоя от страните, на всички ограничения, прилагани или планирани от страните, върху достъпа до техните съответни програми за научни изследвания и иновации, включително по-специално за действия, свързани с техните стратегически активи или интереси, както и с тяхната независимост или сигурност;

в) проучване на начини за подобряване и развитие на сътрудничеството;

г) съвместно обсъждане на бъдещите насоки и приоритети на политиките, свързани с програми или дейности, които са обхванати от протоколите към настоящото споразумение;

д) обмен на информация, наред с другото, във връзка с ново законодателство, решения или национални програми, които са от значение за прилагането на настоящото споразумение и протоколите към него;

е) приемане на протоколи към настоящото споразумение относно специфичните ред и условия за участие на правителството на Япония в програми и дейности на Съюза или — по изключение — в части от тях, или изменение на такива протоколи, когато е необходимо, посредством решение;

ж) определяне или изменяне в протокол към настоящото споразумение на процента на резерва за непредвидени разходи, посочен в член 6, параграф 6 от настоящото споразумение; и

з) изменяне на членове 9 и 10 от настоящото споразумение, по-специално за да се вземат предвид промените в актове на една или повече институции на Съюза, посредством решение.

4. Решенията на Съвместния комитет се вземат с консенсус. За всяко решение по параграф 3, букви е)—з) представителите на страните в Съвместния комитет посочват, ако това се изисква съгласно правната система на някоя от страните, че новите протоколи към настоящото споразумение или измененията на съществуващи протоколи или на части от настоящото споразумение, попадащи в обхвата на параграф 3, букви е)—з), влизат в сила на датата, на която съответната страна е уведомила в писмен вид представителя на другата страна за приключването на всички свои необходими правни изисквания и процедури.

5. Съвместният комитет може да създаде *ad hoc* работна група или консултативен орган на експертно равнище, които да го подпомагат при изпълнението на настоящото споразумение.

6. Съвместният комитет заседава поне веднъж годишно и, когато това се налага от особени обстоятелства, по искане на някоя от страните.

Член 15

Приложимо право

Настоящото споразумение се прилага в съответствие със законовите и подзаконовите разпоредби на Съюза и на Япония на съответните им територии.

Член 16

Консултации

Страните полагат добросъвестни усилия да разрешават всички въпроси помежду си, произтичащи от тълкуването или изпълнението на настоящото споразумение, по взаимно съгласие чрез обсъждания в рамките на Съвместния комитет.

Ако въпрос, произтичащ от тълкуването или изпълнението на настоящото споразумение, не може да бъде разрешен чрез обсъждания в Съвместния комитет в рамките на два месеца, след като е бил повдигнат от някоя от страните, една от страните може да поиска консултации по въпроса с другата страна. Страните преодоляват евентуалните различия чрез преговори.

Член 17

Заключителни разпоредби

1. Настоящото споразумение влиза в сила на датата, на която страните са се уведомили взаимно за приключването на вътрешните си процедури, необходими за тази цел. То се прилага от 1 януари 2026 г. Без да се засяга параграф 9, настоящото споразумение се прилага за протоколите от датата, посочена във всеки съответен протокол към настоящото споразумение.

2. Съюзът и правителството на Япония могат да прилагат настоящото споразумение временно в съответствие със законовите и подзаконовите разпоредби съответно на Съюза и на Япония. Временното прилагане на настоящото споразумение започва на датата, на която страните са се уведомили взаимно за приключването на вътрешните си процедури, необходими за тази цел.

3. Ако някоя от страните уведоми насрещната страна, че няма да приключи вътрешните си процедури, необходими за влизането в сила на настоящото споразумение, временното прилагане на настоящото споразумение се преустановява от датата, на която насрещната страна е получила посоченото уведомление, като това ще представлява датата на преустановяване за целите на настоящото споразумение.

Решенията на Съвместния комитет, престават да се прилагат на същата дата.

4. Прилагането на даден протокол към настоящото споразумение може да бъде спряно от Съюза в случай на частично или пълно неплащане на финансовия принос, дължим от правителството на Япония по съответната програма или дейност на Съюза.

В случай на неплащане, което може значително да застраши изпълнението и управлението на съответната програма или дейност на Съюза, Съюзът изпраща официално напомнително писмо. Когато в срок от 20 работни дни от официалното напомнително писмо не бъде извършено плащане, Съюзът уведомява правителството на Япония чрез официално уведомително писмо за спирането на прилагането на съответния протокол към настоящото споразумение, като спирането поражда действие 15 дни след получаването на писмото от правителството на Япония.

В случай че прилагането на протокол към настоящото споразумение бъде спряно, субектите от Япония не се допускат за участие в процедури за предоставяне на средства от Съюза, които все още не са приключили към началния момент на спирането на прилагането. Процедурите за предоставяне на средства от Съюза се считат за приключени, когато в резултат на съответната процедура са поети правни задължения.

Спирането на прилагането не засяга правните задължения, поети спрямо японски субекти в рамките на съответната програма или дейност на Съюза преди началния момент на спирането на прилагането. По отношение на такива правни задължения продължава да се прилага съответният протокол към настоящото споразумение.

Съюзът незабавно уведомява правителството на Япония, след като целият размер на дължимия финансов принос бъде получен от Съюза. Спирането на прилагането се отменя незабавно от момента на това уведомление.

Считано от датата на отмяна на спирането на прилагането, субектите от Япония отново се допускат за участие в процедури за предоставяне на средства от Съюза, започнали по съответната програма или дейност на Съюза след тази дата, и в процедури за предоставяне на средства от Съюза, започнали преди тази дата, за които сроковете за подаване на заявления не са изтекли.

5. Всяка от страните може да прекрати настоящото споразумение по всяко време с писмено уведомление, с което информира насрещната страна за намерението си да го прекрати. Настоящото споразумение може да бъде прекратено само в неговата цялост. Прекратяването поражда действие три календарни месеца от датата, на която насрещната страна е получила уведомлението. Датата, на която прекратяването поражда действие, е датата на прекратяване за целите на настоящото споразумение.

6. Когато временното прилагане на настоящото споразумение бъде преустановено в съответствие с параграф 3 или когато настоящото споразумение бъде прекратено в съответствие с параграф 5, страните се договарят, че:

а) дейностите, действията или проектите, или — по изключение — части от тях, по отношение на които са били поети правни задължения по време на временното прилагане на настоящото споразумение преди прилагането му да бъде преустановено и/или след влизането в сила на настоящото споразумение, но преди то да бъде прекратено, продължават до приключването им по реда и условията, предвидени в настоящото споразумение и протоколите към него;

б) годишният финансов принос за съответната програма или дейност на Съюза за година N, през която настоящото споразумение престава да се прилага временно или бъде прекратено, се изплаща изцяло в съответствие с член 6 и с другите относими разпоредби, предвидени в съответните протоколи към настоящото споразумение. Когато се прилага механизмът за адаптация, оперативният принос за съответната програма или дейност на Съюза за година N се адаптира в съответствие с член 7. За програми или дейности на Съюза, за които се прилагат както механизмът за адаптация, така и механизмът за автоматична корекция, съответният оперативен принос за година N се адаптира в съответствие с член 7 и се коригира в съответствие с член 8. За програми или дейности на Съюза, за които се прилага единствено автоматичният механизъм за корекция, съответната оперативна вноска за година N се коригира автоматично в съответствие с член 8. Таксата за участие, платена за година N като част от финансовия принос за съответната програма или дейност на Съюза, не се адаптира, нито коригира; и

в) когато се прилага механизмът за адаптация, след годината, през която настоящото споразумение престане да се прилага временно или бъде прекратено, оперативните приноси за съответната програма или дейност на Съюза, платени за годините, през които се е прилагало настоящото споразумение, се адаптират в съответствие с член 7. За програми или дейности на Съюза, за които се прилагат както механизмът за адаптация, така и механизмът за автоматична корекция, тези оперативни приноси се адаптират в съответствие с член 7 и се коригират автоматично в съответствие с член 8. За програми или дейности на Съюза, за които се прилага само механизмът за автоматична корекция, съответните оперативни приноси се коригират автоматично в съответствие с член 8.

7. Страните уреждат по взаимно съгласие всички други последици от прекратяването или от преустановяването на временното прилагане на настоящото споразумение.

8. Освен ако в член 14 е предвидено друго, настоящото споразумение може да бъде изменяно само писмено по взаимно съгласие на страните. Измененията по настоящия параграф влизат в сила при спазване на същата процедура като тази, която се прилага за влизането в сила на настоящото споразумение, както е предвидено в параграф 1.

9. Протоколите, посочени в член 3, представляват неразделна част от настоящото споразумение.

10. Настоящото споразумение е съставено в два еднообразни екземпляра на английски, български, гръцки, датски, естонски, ирландски, испански, италиански, латвийски, литовски, малтийски, немски, нидерландски, полски, португалски, румънски, словашки, словенски, унгарски, фински, френски, чешки, шведски, хърватски и японски език, като всички текстове са еднакво автентични. При разлики в тълкуването предимство има текстът на английски език.

В ПОТВЪРЖДЕНИЕ НА КОЕТО долуподписаните, надлежно упълномощени за целта представители, подписаха настоящото споразумение.

Съставено в Брюксел на тридесети юли две хиляди двадесет и шеста година.

Hecho en Bruselas, el treinta de julio de dos mil veintiséis.

V Bruselu dne třicátého července dva tisíce dvacet šest.

Udfærdiget i Bruxelles den tredivte juli to tusind og seksogtyve.

Geschehen zu Brüssel am dreißigsten Juli zweitausendsechsundzwanzig.

Kahe tuhande kahekümne kuuenda aasta juulikuu kolmekümnendal päeval Brüsselis.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις τριάντα Ιουλίου δύο χιλιάδες είκοσι έξι.

Done at Brussels on the thirtieth day of July in the year two thousand and twenty-six.

Fait à Bruxelles, le trente juillet deux mille vingt-six.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil, an tríochadú lá d'Iúil sa bhliain dhá mhíle fiche a sé.

Sastavljeno u Bruxellesu tridesetog srpnja godine dvije tisuće dvadeset šeste.

Fatto a Bruxelles, addì trenta luglio duemilaventisei.

Briselē, divi tūkstoši divdesmit sestā gada trīsdesmitajā jūlijā.

Priimta du tūkstančiai dvidešimt šeštų metų liepos trisdešimtą dieną Briuselyje.

Kelt Brüsszelben, a kétezerhuszonhatodik év július havának harmincadik napján.

Magħmul fi Brussell, fit-tletin jum ta' Lulju fis-sena elfejn u sitta u għoxrin.

Gedaan te Brussel, dertig juli tweeduizend zesentwintig.

Sporządzono w Brukseli dnia trzydziestego lipca roku dwa tysiące dwudziestego szóstego.

Feito em Bruxelas, em trinta de julho de dois mil e vinte e seis.

Întocmit la Bruxelles la treizeci iulie două mii douăzeci și șase.

V Bruseli tridsiateho júla dvetisícdvadsaťšesť.

V Bruslju, tridesetega julija dva tisoč šestindvajset.

Tehty Brysselissä kolmantenakymmenentenä päivänä heinäkuuta vuonna kaksituhattakaksikymmentäkuusi.

Som skedde i Bryssel den trettionde juli år tjugohundratjugosex.

二千二十六年七月三十日にブリュッセルで作成した。

За Европейския съюз
Por la Unión Europea
Za Evropskou unii
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Euroopa Liidu nimel
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
For the European Union
Pour l'Union européenne
Thar ceann an Aontais Eorpaigh
Za Europsku uniju
Per l'Unione europea
Eiropas Savienības vārdā –
Europos Sąjungos vardu
Az Európai Unió részéről
Għall-Unjoni Ewropea
Voor de Europese Unie
W imieniu Unii Europejskiej
Pela União Europeia
Pentru Uniunea Europeană
Za Európsku úniu
Za Evropsko unijo
Euroopan unionin puolesta
För Europeiska unionen

За правителството на Япония
Por el Gobierno de Japón
Za vládu Japonska
For Japans regering
Für die Regierung Japans
Jaapani valitsuse nimel
Για την κυβέρνηση της Ιαπωνίας
For the Government of Japan
Pour le gouvernement du Japon
Thar ceann Rialtas na Seapáine
Za Vladu Japana
Per il governo del Giappone
Japānas valdības vārdā –
Japonijos Vyriausybės vardu
Japán Kormánya részéről
Għall-Gvern tal-Ġappun
Voor de regering van Japan
W imieniu Rządu Japonii
Pelo Governo do Japão
Pentru Guvernul Japoniei
Za vládu Japonska
Za Vlado Japonske
Japanin hallituksen puolesta
För Japans regering

日本国政府のために

欧州連合のために

Протокол за асоциирането на правителството на Япония към Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“ (2021—2027 г.)

Член 1

Обхват на асоциирането

Правителството на Япония участва като асоциирана държава и допринася за стълб II „Глобални предизвикателства и конкурентоспособност на европейската промишленост“ на Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“ на Съюза, описана в член 4, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/695 на Европейския парламент и на Съвета ([1]) (наричана по-нататък Програма „Хоризонт Европа“) и изпълнявана чрез специфичната програма, създадена с Решение (ЕС) 2021/764 на Съвета ([2]), в техните най-актуални версии.

Член 2

Допълнителни условия за участие в Програма „Хоризонт Европа“

1. Преди да вземе решение за това дали субектите от Япония отговарят на условията за участие в действие, свързано със стратегически активи или интереси на Съюза или с независимостта или сигурността на Съюза съгласно член 22, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/695, Европейската комисия може да поиска конкретна информация или гаранции, като например:

а) информация дали на субектите, установени в Съюза, е бил или ще бъде предоставен реципрочен достъп до съществуващи и планирани програми, дейности, действия и проекти на Япония, или до части от тях, равностойни на съответното действие по Програма „Хоризонт Европа“;

б) информация дали правителството на Япония разполага с национален механизъм за скрининг на инвестициите и с гаранции, че японските власти ще докладват на Европейската комисия и ще провеждат консултации с нея всеки път, когато при прилагането на такъв механизъм е получена информация за планирани чуждестранни инвестиции или поглъщане от субект, установен или контролиран извън Япония, на японски субект, който е получил финансиране по Програма „Хоризонт Европа“ за действия, свързани със стратегическите активи или интереси на Съюза или с независимостта или сигурността на Съюза, при условие че Европейската комисия предостави на правителството на Япония списък на съответните японски субекти, след като подпише с тях споразумения за отпускане на безвъзмездни средства; и

в) гаранции, че нито един от резултатите, технологиите, услугите и продуктите, разработени в рамките на съответните действия от субекти от Япония, не подлежи на ограничения при износа им за държави членки по време на действието и в продължение на четири години след неговото приключване. Правителството на Япония ще споделя на годишна база актуален списък на адресатите на национални ограничения върху износа по време на действието и в продължение на четири години след неговото приключване.

2. Субектите от Япония могат да участват в дейностите на Съвместния изследователски център (JRC) при ред и условия, равностойни на тези, които са приложими за субектите, установени в Съюза, освен ако са необходими ограничения, за да се гарантира съгласуваност с обхвата на участие вследствие на прилагането на параграф 1.

3. Правителството на Япония бива редовно информирано за дейностите на JRC, които са свързани с участието на правителството на Япония в Програмата „Хоризонт Европа“, и по-специално за многогодишните работни програми на JRC. Представител на правителството на Япония може да бъде канен като наблюдател на заседанията на Управителния съвет на JRC във връзка с точките, свързани с участието на правителството на Япония в Програма „Хоризонт Европа“.

([1]) Регламент (ЕС) 2021/695 на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 г. за създаване на Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“, за определяне на нейните правила за участие и разпространение на резултатите и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1290/2013 и (ЕС) № 1291/2013 (ОВ ЕС L 170, 12.5.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj).

([2]) Решение (ЕС) 2021/764 на Съвета от 10 май 2021 г. за създаване на специфична програма за изпълнение на Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“ и за отмяна на Решение 2013/743/ЕС (ОВ ЕС L 167I, 12.5.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/764/oj).

4. Когато Съюзът изпълнява Програма „Хоризонт Европа“ чрез прилагане на членове 185 и 187 от Договора за функционирането на Европейския съюз, правителството на Япония и субектите от Япония могат да участват в правните структури, създадени съгласно въпросните разпоредби, при спазване на правните актове на Съюза, които са били или ще бъдат приети за създаването на посочените правни структури.

5. С оглед на участието на правителството на Япония в стълб II от Програма „Хоризонт Европа“ представителите или експертите на правителството на Япония или експертите, определени от правителството на Япония, имат право да участват като наблюдатели в комитета, посочен в член 14 от Решение (ЕС) 2021/764, без право на глас и само по точки от дневния ред, които засягат Япония, когато комитетът обсъжда въпроси, свързани с изпълнението на стълб II от Програма „Хоризонт Европа“. Това участие трябва да е в съответствие с член 5 от споразумението. Пътните разходи на представителите или експертите на правителството на Япония или на експертите, определени от правителството на Япония, за участието им в заседанията на комитета се възстановяват за пътуване в икономична класа. За всички други въпроси възстановяването на пътните и дневните разходи се урежда от същите правила, които се прилагат за представителите на държавите членки.

6. В съответствие с приложимите международни споразумения и съответните законови и подзаконови актове на Съюза и на Япония страните полагат всички усилия да улеснят свободното движение и пребиваването на лицата, които участват в дейностите, обхванати от настоящия протокол, както и да улеснят презграничното движение на стоките и услугите, предназначени за използване при такива дейности.

Член 3

Реципрочност

Субектите, установени в Съюза, могат да участват заедно с японски субекти в японски програми, дейности, действия и проекти или — по изключение — в части от тях, равностойни на тези по стълб II на Програма „Хоризонт Европа“, в съответствие със законовите и подзаконовите актове на Япония.

Неизчерпателен списък на равностойните японски програми, дейности, действия и проекти или — по изключение — на части от тях, е представен в приложение II към настоящия протокол.

За финансирането от правителството на Япония на субекти, установени в Съюза, се прилагат законовите и подзаконовите актове на Япония, уреждащи функционирането на програмите, дейностите, действията и проектите за научни изследвания и иновации или — по изключение — на части от тях. Когато не е осигурено финансиране, субектите, установени в Съюза, могат да участват със собствени средства.

Член 4

Отворена наука

Страните взаимно популяризират и насърчават практиките на отворената наука в своите програми, дейности, действия и проекти или — по изключение — в части от тях, в съответствие с правилата на Програма „Хоризонт Европа“ и със законовите и подзаконовите разпоредби и политиките на Япония.

Член 5

Подробни правила относно финансовия принос, механизма за адаптация и механизма за автоматична корекция

1. Механизмът за автоматична корекция, предвиден в член 8 от споразумението, се прилага по отношение на оперативната вноска на правителството на Япония за Програма „Хоризонт Европа“, с изключение на резерва за непредвидени разходи, посочен в член 6, параграф 6 от споразумението. Механизмът за адаптация, предвиден в член 7 от споразумението, не се прилага по отношение на оперативния принос на правителството на Япония за Програма „Хоризонт Европа“.

2. Механизмът за автоматична корекция, посочен в параграф 1, се основава на резултатите от дейността на правителството на Япония и субектите от Япония по частите от стълб II на Програма „Хоризонт Европа“, които се изпълняват чрез безвъзмездни средства, отпуснати по състезателна процедура.

3. Подробните правила за прилагането на механизма за автоматична корекция, посочен в параграф 1, са установени в приложение I към настоящия протокол.

Член 6

Спиране по взаимно съгласие

1. Ако общият размер на финансирането, предоставено на японски субекти по подписани споразумения за отпускане на безвъзмездни средства, който е извлечен от електронната система на Европейската комисия „Външни участници — Обща база данни за изследвания“ (наричана по-нататък „e-Corda“) в първата сряда на декември на година N и е изчислен от Европейската комисия по искане на правителството на Япония, надвишава 80 % от оперативната вноска, без резерва за непредвидени разходи, посочен в член 6, параграф 6 от споразумението, изплатена от правителството на Япония през година N, правителството на Япония може да поиска прилагането на настоящия протокол да бъде спряно за финансовата година, следваща годината, в която е отправено искането.

2. Ако правителството на Япония отправи искане за спиране съгласно параграф 1, Съюзът изпраща писмен отговор в срок от 30 дни след получаване на искането. Ако Съюзът потвърди, че приема искането на правителството на Япония, спирането на прилагането на настоящия протокол започва на първия ден от януари на годината, следваща получаването на искането за спиране.

3. Без да се засягат член 22 от Регламент (ЕС) 2021/695 и изключенията, посочени в член 23, параграф 2 от същия регламент, в случай че прилагането на настоящия протокол бъде спряно съгласно параграф 2 от настоящия член, субектите от Япония не се допускат за участие в процедури на Съюза за предоставяне на средства, финансирани от бюджетни кредити за поети задължения за финансовата година, за която прилагането на настоящия протокол е спряно.

4. За годината, през която прилагането на протокола е спряно съгласно параграф 2 и за която правителството на Япония би заплатила такса за участие, ако прилагането не беше спряно, правителството на Япония не заплаща оперативен принос. За годината на спиране обаче правителството на Япония обаче заплаща годишна такса за участие, съответстваща на таксата за участие за годината преди спирането да породи действие, увеличена с 1,0 процентен пункт.

5. Правителството на Япония може по всяко време да поиска спирането по параграф 2 да бъде прекратено. Съюзът изпраща писмен отговор в срок от 30 дни след получаването на такова искане. След като Съюзът приеме искането на правителството на Япония, спирането се преустановява на първия ден от следващата година или, с обратно действие, на първия ден от текущата година, ако страните вземат съвместно решение за това. Ако спирането бъде прекратено с обратно действие, правителството на Япония дължи пълния размер на финансовия принос за съответната година. Годишната такса за участие, която вече е платена от правителството на Япония за съответната година, се приспада от таксата за участие, изчислена в съответствие с метода, предвиден в член 6, параграфи 5 и 10 от споразумението.

6. Субектите от Япония се допускат за участие в процедури на Съюза по предоставяне на средства, финансирани от бюджетни кредити за поети задължения за съответната финансова година, считано от датата, на която спирането по параграф 2 бъде преустановено съгласно параграф 5, при условие че крайните срокове за подаване на заявленията не са изтекли.

7. Спирането по параграф 2 не засяга правните задължения, поети спрямо субекти от Япония съгласно настоящия протокол преди спирането да е породило действие. Условията на настоящия протокол продължават да се прилагат по отношение на такива правни задължения.

Член 7

Национални звена за контакт на правителството на Япония

С оглед повишаване на ползите и ефективността на асоциирането към Програма „Хоризонт Европа“, правителството на Япония може да определи национални звена за контакт (НЗК), които да консултират и съветват потенциалните кандидати и да им съдействат за подобряване на качеството на изготвяните заявления.

Член 8

Заключителни разпоредби

1. Настоящият протокол се прилага от 1 януари 2026 г. Настоящият протокол остава в сила колкото е необходимо за приключването на всички дейности, действия, проекти или — по изключение — на части от тях, финансирани по стълб II на Програма „Хоризонт Европа“, на всички действия, необходими за защита на финансовите интереси на Съюза и за изпълнението на всички финансови задължения, произтичащи от изпълнението на настоящия протокол между страните.

2. Приложенията са неразделна част от настоящия протокол:

а) Приложение I: Правила относно финансовата вноска на правителството на Япония за Програма „Хоризонт Европа“

б) Приложение II: Списък на равностойните японски програми, дейности, действия и проекти или — по изключение — на части от тях.

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Правила относно финансовата вноска на правителството на Япония за програма „Хоризонт Европа“

I. Изчисляване на финансовата вноска на правителството на Япония

1. Финансовият принос на правителството на Япония по стълб II на Програма „Хоризонт Европа“ се определя на годишна база в съответствие с членове 6 и 8 от споразумението, както и с раздел II от приложение I към протокола към споразумението.

2. Правителството на Япония заплаща оперативна вноска за периода 2026 и 2027 г. в размер на 13 700 000 EUR, включително 1 % за резерва за непредвидени разходи, посочен в член 6, параграф 6 от споразумението. Оперативната вноска за 2026 г. е 6 873 493 EUR, включително 68 734,93 EUR за посочения резерв.

3. Таксата за участие на правителството на Япония се определя и въвежда поетапно в съответствие с член 6, параграфи 5 и 10 от споразумението.

4. Без да се засяга член 14, параграф 4 от споразумението, правителството на Япония заплаща оперативния принос и таксата за участие, посочени в параграфи 2 и 3 от настоящия раздел, в съответствие със законовите и подзаконовите разпоредби на Япония и в рамките на годишните си бюджетни кредити.

II. Автоматична корекция на оперативната вноска на правителството на Япония

1. За изчисляването на автоматичната корекция, посочена в член 8 от споразумението и в член 5 от настоящия протокол, се прилагат следните правила:

а) „безвъзмездни средства, отпуснати по състезателна процедура“ означава безвъзмездни средства, отпуснати чрез покани за представяне на предложения по стълб II на Програма „Хоризонт Европа“, при които крайните бенефициери може да бъдат идентифицирани към момента на изчисляване на автоматичната корекция, като от тях се изключва финансовата подкрепа за трети страни по смисъла на член 207 от Финансовия регламент;

б) когато е поето правно задължение към консорциум, сумите, използвани за определяне на първоначалните суми на правното задължение, са кумулативните суми, разпределени на бенефициерите, които са субекти на Япония, в съответствие с индикативната разбивка на бюджета, предвидена в споразумението за предоставяне на безвъзмездни средства;

в) всички суми на правни задължения, съответстващи на безвъзмездни средства, отпуснати по състезателна процедура, се определят чрез e-Corda и се извличат втората сряда от месец февруари на година N+2;

г) „разходи, различни от разходи за мерки“ означава разходи по Програма „Хоризонт Европа“, различни от безвъзмездни средства, отпуснати по състезателна процедура, включително разходи, свързани с разходите за подкрепа, за специфично за програмата администриране и за други действия; и

д) сумите, разпределени на международни организации като субекти — крайни бенефициери, се смятат за разходи, различни от разходи за мерки.

2. Механизмът се прилага, както следва:

а) автоматичните корекции за година N във връзка с изпълнението на бюджетните кредити за поети задължения за година N, увеличени в съответствие с член 6, параграф 6 от споразумението, се прилагат през година N+2 въз основа на данните от e-Corda за година N и година N+1, посочени в параграф 1, буква в) от настоящия раздел. Разглежданият размер е размерът на безвъзмездните средства, отпуснати по състезателна процедура по стълб II от Програма „Хоризонт Европа“, за които са налични данни към момента на изчисляване на корекцията;

б) считано от година N+2 до 2029 г., размерът на автоматичната корекция се изчислява за година N, като се взема разликата между:

i) общия размер на безвъзмездните средства, отпуснати по състезателна процедура, разпределени на правителството на Япония или на субекти от Япония по стълб II от Програма „Хоризонт Европа“ като поети задължения по бюджетните кредити за година N; и

ii) размера на оперативната вноска на правителството на Япония за година N, от който се приспада сумата за резерва за непредвидени разходи, посочен в член 6, параграф 6 от споразумението, умножен по съотношението между А и Б, както следва:

А. размера на безвъзмездните средства, отпуснати по състезателна процедура, за бюджетните кредити за поети задължения за година N по стълб II от Програма „Хоризонт Европа“, увеличен в съответствие с член 6, параграф 6 от споразумението; и

Б. общия размер на всички разрешени бюджетни кредити за поети задължения за година N по стълб II от Програма „Хоризонт Европа“, включително разходите, различни от разходи за мерки.

III. Плащане на финансовия принос на правителството на Япония и плащане на автоматичната корекция, приложима за оперативния принос на правителството на Япония

1. Европейската комисия съобщава на правителството на Япония възможно най-скоро и най-късно при отправяне на поканата за внасяне на средства за финансовата година следната информация:

а) размера на оперативния принос, посочен в раздел I, параграф 2 от настоящото приложение;

б) размера на таксата за участие, посочен в член 6, параграф 10 от споразумението; и

в) от година N+2 нататък — за частта от Програма „Хоризонт Европа“, за която такава информация е необходима за изчисляване на автоматичната корекция — нивото на поетите задължения в полза на субекти от Япония по стълб II от Програма „Хоризонт Европа“, с разбивка според съответната година на бюджетните кредити, и съответното общо ниво на поети задължения.

2. Най-късно през юни на всяка финансова година Европейската комисия отправя към правителството на Япония покана за внасяне на средства, съответстващи на нейния принос съгласно настоящия протокол. В поканата за внасяне на средства се посочва, че плащането на приноса на правителството на Япония трябва да бъде извършено не по-късно от 30 дни след отправянето на поканата. Ако споразумението бъде подписано след 1 април 2026 г., за първата година от прилагането на настоящия протокол Европейската комисия отправя поканата за внасяне на средства в срок от 60 дни от подписването на споразумението.

3. Всяка година, считано от 2029 г., поканите за внасяне на средства отразяват също и размера на автоматичната корекция, която се прилага за оперативния принос, платен за година N–3. За всяка от финансовите години 2029 и 2030 сумата, получена в резултат от автоматичната корекция, приложена за оперативните приноси, платени от правителството на Япония през 2026 и 2027 г., се дължи на правителството на Япония или от него.

4. Правителството на Япония плаща финансовия си принос съгласно настоящия протокол в съответствие с настоящия раздел. Ако правителството на Япония не плати до настъпването на падежа, Европейската комисия изпраща официално напомнително писмо. Всяко закъсняло плащане на финансовата вноска води до плащане на лихва за забава от правителството на Япония върху неплатената сума, считано от датата на падежа. Лихвеният процент за дължимите суми, неплатени до датата на падежа, е процентът, прилаган от Европейската централна банка за нейните основни операции по рефинансиране, публикуван в серия C на *Официален вестник на Европейския съюз*, в сила на първия календарен ден от месеца, в който се пада падежът, завишен с три и половина процентни пункта.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Списък на равностойните японски програми, дейности, действия и проекти или — по изключение — на части от тях

Следният неизчерпателен списък се приема за списък на японските програми, дейности, действия и проекти или — по изключение — на части от тях, които са равностойни на стълб II на Програма „Хоризонт Европа“:

— Core Research for Evolutionary Science and Technology (CREST) (Основни научни изследвания за развитие на науката и технологиите), Strategic Basic Research Program, managed by Japan Science and Technology Agency (JST) (Стратегическа програма за фундаментални научни изследвания, управлявана от Японската агенция за наука и технологии)

— Exploratory Research for Advanced Technology (ERATO) (Проучвателни научни изследвания за авангардни технологии), Strategic Basic Research Program, (Стратегическа програма за фундаментални научни изследвания), управлявана от JST

Съвместна декларация на Европейския съюз и правителството на Япония относно член 11 от Споразумението

Настоящата разпоредба не засяга позицията на Европейския съюз и на правителството на Япония относно сътрудничеството с Европейската прокуратура за целите на всяко друго настоящо или бъдещо споразумение между Европейския съюз и правителството на Япония.

Съвместна декларация на Европейския съюз и правителството на Япония относно раздел i от приложение i към протокола за асоцииране на правителството на Япония към рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“ (2021—2027 г.)

По отношение на сумите за оперативния принос за 2026 и 2027 г., посочени в раздел I от приложение I към Протокола за асоцииране на правителството на Япония към Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“ (2021—2027 г.), Европейският съюз и правителството на Япония съвместно признават, че договореното решение по-специално за 2027 г. представлява изключение и се налага поради сроковете на бюджетния жизнен цикъл на правителството на Япония.

Макар по реда и условията на Споразумението между Европейския съюз, от една страна, и правителството на Япония, от друга страна, относно участието на правителството на Япония в програми на Съюза, правителството на Япония да се ангажира да изплати финансовия принос за 2026 и 2027 г., към момента на подписване на споразумението правителството на Япония не е в състояние да определи отделно размера на оперативния принос за 2027 г. поради сроковете на бюджетния жизнен цикъл на Япония.